

Nr. 53
16 iulie 2024

Domnului Dorin RECEAN,
Prim-ministru al Republicii Moldova
Domnului Vladimir BOLEA,
Vice-prim-ministru, Ministru al
Agriculturii și Industriei Alimentare

Stimate Domnule Dorin RECEAN,

Stimate Domnule Vladimir BOLEA,

Membrii Asociației Investitorilor Străini (FIA Moldova) Vă salută și Vă exprimă înaltele sale considerațiuni.

Un obiectiv esențial al Asociației reprezentarea și promovarea opiniilor membrilor săi, atât pentru apărarea intereselor comune, cât și pentru atragerea unor noi investiții, cooperarea cu autoritățile publice din Republica Moldova pentru depășirea dificultăților și obstacolelor care ar putea exista în relațiile cu investitorii străini, precum și oferirea membrilor săi, susținere și asistență în *advocacy*, instruire, etc.

Din numele membrilor Asociației care reprezintă domeniul agroalimentar, dorim să ne manifestăm profunda îngrijorarea, dar și nedumerirea în legătură cu recente modificări la Hotărârea Guvernului nr. 491/2023 cu privire la subvenționarea investițiilor din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 466 din 03.07.2024 din 3, publicată în Monitorul Oficial nr. 302-304 din 12.07.2024.

Astfel, prin modificările efectuate la Regulamentul privind măsurile și condițiile specifice de eligibilitate pentru subvenționarea investițiilor din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 491/2023, a fost introdus punctului 11¹ cu următorul conținut: „**Nu este eligibil fermierul mijlociu și fermierul mare care în ultimii cinci ani consecutivi anteriori anului de depunere a cererii de subvenționare, au beneficiat de subvenții pentru același domeniu de intervenție.**”, prevedere care va intra în vigoare după expirarea a 6 luni de la data publicării.

Examinând nota informativă, Analiza Impactului de Reglementare, plasate, atât pe pagina web a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare la data de 16.04.2024, cât și nota informativă de pe pagina Guvernului, anexă la ordinea de zi a ședinței de Guvern din 03.07.2024, desprindem drept condiții ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite **eliminarea unor neconcordanțe și cerințe inaplicabile, sporirea clarității și preciziei normelor care reglementează domeniul de subvenționare în agricultură și mediul rural.**

Aparent, justificabile sunt argumente. Însă în versiunea proiectului în varianta inițială, cât și în Analiza Impactului de Reglementare, nu este absolut nimic menționat și argumentată necesitatea introducerii pct. 11¹. Mai mult ca atât, nici în cadrul ședinței Grupului de lucru, membri a căruia sunt și reprezentanți FIA Moldova, unde s-a examinat acest proiect conform procesului-verbal nr. 15 din 16.04.2024, nu rezultă o astfel de prevedere. Doar în versiunea finală a proiectului și în Nota informativă, regăsim această prevedere, iar argument invocat de autorități fiind **lipsa mijloacelor financiare destinate și sporirea accesului acordării subvențiilor pentru mai mulți fermieri**. Nu este clar pentru noi cum, excluzând 2 categorii importante de subiecți ai subvenționării, este posibilă asigurarea accesului la acest instrument pentru mai mulți fermieri.

Astfel, mai mulți membri activi ai Asociației noastre rămân nedumeriți de decizia limitării dreptului lor legitim la Programele de subvenționare, la formarea cărora participă, anual, prin impozite și taxe, cu sume impunătoare.

Amintim, că din 2022, Republica Moldova, a obținut stat de țară candidat la Uniunea Europeană, iar din 2015, suntem parte a Acordului de Asociere și Liber schimb aprofundat și cuprinzător cu UE, or toate aceste lucruri generează atât, oportunități, dar și provocări, urmare a angajamentelor asumate ori care urmează a fi asumate în procesul negocierilor

cu UE, legate de creșterea calității producției, implementarea standardelor europene, creșterea competitivității producției moldovenești pe piețele europene, iar acestea, toate, implică costuri investiționale considerabile. Trebuie să recunoaștem că Fondul Național de Dezvoltare Agricolă și a Mediului Rural, la moment, este singura sursă capabilă să stimuleze atragerea investițiilor în sectorul agroindustrial, pentru toți fermierii din RM indiferent de dimensiunile economice ale acestora, în vederea transformării acestora și corespunderii lor standardelor și rigorilor piețelor europene. Considerăm că autorii punctului în cauză nu au luat în calcul impactul devastator pe care îl va avea această prevedere asupra activității de întreprinzător și a modernizării întregului sector agroalimentar, asigurării securității alimentare, sănătății și siguranței alimentelor, creșterii volumului de exporturi în următoarea perioadă.

Considerăm, că prin această prevedere, au fost ignorate cel puțin 4 principii de bază a politicii de subvenționare, statuate în Legea nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural principiul - **previzibilitatea și stabilitatea normelor juridice, transparența decizională, eficiența bazată pe argumente economico-financiare și pe indicatori**, precum și **principiul continuității proceselor de susținere agriculturii**.

De menționat faptul că odată cu aprobarea politicilor de subvenționare, începând cu anul 2023, mulți din producătorii agricoli și-au planificat mai multe activități investiționale, au elaborat planuri de afaceri, au contractat credite de la bănci, calculând ratele, perioadele de recuperare a investițiilor ținând cont de subvențiilor din partea statului. Limitarea accesului la subvenționare va stagna procesul investițional în agricultură. Anual, conform datele AIPA, valoarea investițiilor în agricultură, subvenționate din partea statului, depășește suma de 6 miliarde lei, ceea ce ușor poate fi dedus că peste 65% din valoarea lor sunt realizate de întreprinderile mijlocii și mari, cele care produc peste 85% din produsele valorificate pe piețele de export, care creează și mențin peste 75% din locurile de muncă din acest sector. Tot aici se regăsesc și marea majoritate a întreprinderilor de procesare care contribuie cu valoare adăugată și diversificarea produselor agro-alimentare moldovenești.

Pe de altă parte prin formularea punctului 11¹, desprindem și un risc înalt de coruptibilitate, la aplicarea termenului „*consecutiv*” dar și în cazul în care un producător agricol micro sau mic, făcând investiții constant 2-4 ani în același domeniu de intervenție, iar în al 4-lea sau al 5-lea an reieșind din cifra de afaceri, numărul de locuri de muncă, valoare activelor, trece în categoria producătorului mijlociu sau mare, rămâne neclară cum se va aplica norma descrisă la punctul 11¹.

În contextul celor expuse, reieșind din îngrijorările mai multor membri ai Asociației noastre, ținând cont de riscurile care le comportă această normă, în vederea creării unei practici uniforme și predictibile de aplicare a politicilor de subvenționare, solicităm organizarea, unei ședințe cu participarea tuturor factorilor de decizie, a altor asociații de profil, pentru a discuta subiectul respectiv și eventualele consecințe nefaste pentru sectorul agroindustrial al țării în vederea identificării soluțiilor acceptabile pentru depășirea problemelor create de recenta modificare a HG 491/2023.

În speranța unui răspuns pozitiv, Vă mulțumim anticipat!

Cu profund respect,
Director executiv
Ana Groza

Notă: *Asociația Investitorilor Străini reunește 26 companii – cei mai mari investitori din Republica Moldova, investițiile cărora provin din 15 țări, cu peste 23.000 de angajați. Volumul total al investițiilor companiilor-membre FIA depășește 2 miliarde 600 milioane euro, ceea ce constituie aproximativ 19% din PIB.*